

Szűcs László
1916-1996

A magyar szakembertársadalom súlyos vesztesége, hogy elhunyt egyik nagy alakja és közkedvelt egyénisége, Szűcs László. Nehéz elképzelni, hogy nincs többé. Gazdag életműve mellett mosolygós arca, halk humora örökké megmarad emlékezetünkben.

1916. március 5-én született Jászberényben. Elemi és középiskoláit is itt végezte. Diplomát 1942-ben szerzett a Királyi Magyar Pázmány Péter Egyetem Természet-tudományi Karának természettan-vegytan szakán. Utána a Magyar Királyi Földtani Intézetben tevékenyen bekapcsolódott a Kreybig-féle 1:25 000 méretarányú átnézetes talajismereti térképezés helyszíni felvételezési, laborvizsgálati és térképszerkesztési munkálataiba. Nem kerülte el sem a háború, sem a hadifogság, de egyénisége ezeken keresztül is visszasegítette megszakított munkájához.

Alapító tagja volt az 1949-ben létrehozott Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézetnek, ahol megszakítás nélkül dolgozott nyugdíjba vonulásáig, majd nyugdíjasként élete végéig. Ritka gazdagságú életművet hagyott hátra, közel 80 tudományos cikkben, számos könyvrészletben, különböző célú és méretarányú talajtérképekben, gondosan összeállított jelentésekben, gyönyörű talajmonolitikokban és több generációhoz tartozó képzett, vérbeli talajtanosokban. Bámulatos "térletlátása" volt; csodálatosan érezte a tájat, talajt, ökoszisztémát; s évtizedeken keresztül emlékezett mindenre, amit látott, tett, tapasztalt. Aki csak egyszer is részt vett vele egy talajtani felvételezésen, talajtani kiránduláson, vagy éppen a rajzasztalnál történt talajtérkép-szerkesztésben, az soha nem felejtette el azt, amit Szűcs László megtanított neki.

Szűcs László nem hangerejével, teátrális megnyilvánulásával vonzott, kötötte le környezetét, hanem csendes karakterének szinte megmagyarázhatatlan mágikus vonzerejével. Így vált generációk tanítójává intézeti munkatársai, a hazai talajtani szakemberek és az idelátogató külföldi talajtanosok körében. Nem szerette és nem becsülte az általánosságok hangos puffogatását. Számára a konkrétság, a precizitás, a pontosság volt az igaz értékmérő.

Számos talajtérkép és talajtérképezési rendszer fűződik nevéhez, gyakran társszerzőként. Mint a Kreybig-féle talajtérképezés "nagy generációjának" egyik jeles képviselője számos térképlapot szerkesztett és azokhoz kísérő magyarázófüzetet készített. Meghatározó szerepe volt a Kreybig-féle 1:75 000 méretarányú tájtermesztési térképek megszerkesztésében. Stefanovits Pállal és más munkatársaival együtt elkészítette Magyarország genetikai talajtérképét 1:200 000 (1955), majd 1:500 000 méretarányban (1960). Több atlasznak volt - talajtanos - társszerzője, így Magyarország Éghajlati Atlaszának (1960), Nemzeti Atlaszának (1967, 1989) és Regionális Atlaszának (1974). Ez utóbbiban számos tervezési-gazdasági körzet (Központi Körzet, Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Észak-Dunántúl, Dél-Dunántúl) talajtani anyagának elkészítése fűződik nevéhez. Máté Ferencsel megszerkesztette Magyarország talajbonitációs térképét (1975), Várallyay Györggyel az ország új 1:100 000 méretarányú talajtérképét (1978). Részt vett a nagyléptékű genetikus üzemi talajtérképezés módszertanának kidolgozásában. Páratlan tapasztalata és következetesen pontos közreműködése nélkül aligha lehetett volna elismerten példaértékű a "Magyarország agroökológiai potenciáljának felmérése" Program keretében végzett talajtani tevékenység, amely olyan 1:100 000 méretarányú térképeket eredményezett, mint "Magyarország termőhelyi adottságait meghatározó talajtani tényezők" (1979-1980); "Magyarországi talajok vízgazdálkodási tulajdonságai" (1980); "Magyarországi talajok vízháztartási típusai" és "Magyarországi talajok főbb anyagforgalmi típusai" (1981). Végtelen türelemmel és precizitással dolgozta át e térképeket a nyolcvanas évek során nyomtatásban is megjelenő Agrotopográfiai térképekké. Ezt a munkát maga is élete egyik fő művének tekintette.

Számos tájról írt remek, tartalmas és szemléletes talajtani monográfia részleteket (Tiszai Alföld, Tiszavölgy, Borsodi nyílt ártér, Nagykunság, Szolnoki löszhát, Dél-Tiszántúli löszhát, Marosmente; Dunai Alföld, Mezőföld, Marcal-medence).

Részt vett a hazai talajosztályozási rendszer megalkotásában, valamint ennek nemzetközi talajosztályozási rendszerekkel történő összehasonlító elemzésében, konvertálhatóságának kidolgozásában. A talajtípusok közül a csernozjomok megismerése volt elsősorban kutatási főfeladata. E témában készítette el s védte meg kandidátusi értekezését 1962-ben. Neve ezen a területen nemzetközileg is elismertté vált.

Tudományos munkásságának eredményeiről számos hazai és nemzetközi tudományos rendezvényen megtartott előadásban is beszámolt. Tagja volt több hazai tudományos társaságnak, bizottságnak és a Nemzetközi Talajtani Társaságnak. Eredményes munkásságát 1967-ben a Munka Érdemrend ezüst fokozatával, 1975-ben Treitz Péter Emlékéremmel ismerték el.

Szűcs László gazdag életműve természetesen nem pótolja személyének elvesztését. Emlékét őrzik számos intézmény falát díszítő csodálatos monolitjai, írásos munkái, térképei, s mindenekelőtt munkatársainak, tisztelőinek, szeretteinek emlékezete.

VÁRALLYAY GYÖRGY